

DOI 10.36074/logos-19.03.2021.v3.31

ПРОФІЛЬНІ КЛАСИ СТАРШОЇ ШКОЛИ У 2011-2017 РР. XXI СТОЛІТТЯ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ORCID ID: 0000-0003-2418-1670**Загородня Алла Анатоліївна**

доктор педагогічних наук, доцент,
провідний науковий співробітник відділу історії та філософії освіти
Інституту педагогіки НАПН України

УКРАЇНА

Особливого значення для забезпечення ефективності організації профільного навчання у старшій школі набуло затвердження третьої редакції Концепції профільного навчання Наказом Міністерства освіти і науки від 21 жовтня 2013 року №1456 «Про затвердження Концепції профільного навчання у старшій школі» (Концепція профільного навчання, 2013). Яка визнала базові (обов'язкові) для вивчення предмети (3 години на тиждень): Українська мова та література; Іноземна мова; Історія України та всесвітня історія; Математика; Природознавство; Фізична культура.

Натомість профільні предмети вивчаються поглиблено (5-10 годин на тиждень). Передбачено спеціальні курси/ профілюючі предмети, тобто навчальні курси/предмети, які входять до складу відповідного профілю навчання і забезпечують поглиблене й розширене вивчення профільних предметів (наприклад, спеціальні курси «Астрофізика», «Прикладна механіка», або/і предмет «Астрономія» для фізичного профілю); або профільну прикладну та професійну спеціалізацію навчання (наприклад, курси «Професійні проби»), 2-7 годин на тиждень.

Практикуватимуться також вибірково-обов'язкові предмети, як от: Основи здоров'я; Технології; Мистецтво; Прикладна економіка. З усіх запропонованих предметів учні вивчають тільки два: один у 10 класі, другий – у 11. По 3 год/тиждень на кожен. Стандарт передбачає курси за вибором для учнів, які хочуть поглибити свої знання з певної дисципліни. Курси за вибором можуть пропонуватися у формі навчальних модулів та інтегрованих курсів.

Факультативні курси спрямовані на додаткове та поглиблене вивчення як певних предметів, так і отримання знань із суміжних наукових галузей. Курси за вибором та факультативні курси вивчаються за рахунок додаткових годин (5 год/тиждень). Додаткові години також використовуються на вивчення другої іноземної мови, російської чи іншої мови національних меншин, курси духовно-морального спрямування.

Відповідно до нової редакції Концепції профільного навчання (2013 р.) (Концепція профільного навчання, 2013) учням надається право самостійного: вибору окремих предметів та курсів для вивчення; вибору, або зміни профілю навчання, у тому числі в іншому закладі освіти; право навчатися за дистанційною формою навчання, що може задовольнити попит на профільну освіту в сільській місцевості.

Слід акцентувати увагу на тому, що нова редакція Концепції передбачає запровадження курсу за вибором – «Професійні проби», який надає можливість старшокласникам не тільки теоретично засвоїти обраний профіль, але й

спробувати себе на практиці у певній професії, що безперечно допоможе їм більш усвідомлено обрати майбутній фах.

Отже, допрофільна підготовка старшокласників може здійснюватися не тільки в межах одного класу, для її організації також можуть створюватися групи з учнів різних класів того чи іншого закладу освіти. Навчальні програми курсів за вибором та факультативних курсів для основної школи можуть пропонуватися як Міністерством освіти і науки України, так і самими закладами освіти після їх розгляду відповідними предметними комісіями Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України.

Список використаних джерел:

- [1] Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. (2011). Вилучено з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>
- [2] Концепція профільного навчання. (2013). Вилучено з <http://www.uazakon.com/document/fpart86/idx86618.htm>
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe82a9c95d.pdf>